

DAMPES PAMFLET

En vaudeville om
Danmark
som krigsførende nation

1848 - 1864 - 2001

Kaj Himmelstrup

Niels Lyhnes Alle 11
2800 Lyngby

tlf. 44 98 11 17

kaj.himmelstrup@mail.tele.dk
www.kajhimmelstrup.dk

© Kaj Himmelstrup

Personerne

Dampe

Jenny Lind

Søren Kierkegaard

Regine

H.C. Andersen

Frederik VII

Monrad

Landsoldaten

1. AKT - 1849/51

Scene 1. *Gade i København*

Dampe stopper Jenny Lind

DAMPE

Frøken Lind, De kan hjælpe os.

JENNY LIND

Vad då?

DAMPE

De må stoppe vanviddet.

JENNY LIND *vil gå udenom*

Ursäkta.

DAMPE *går i vejen*

Danskerne er gået fra forstanden.

JENNY LIND

Är ni snäll?

DAMPE

De må da have set, hvor slemt det er?

JENNY LIND *forskrækket*

Jag känner igen er. Ni er Dampe!

DAMPE

Ja vist.

JENNY LIND

Ni släpade runt på et fransbröd!

DAMPE

Det var dengang.

JENNY LIND

Ni er galen!

Hun vil vige udenom, Dampe forhindrer det.

DAMPE

Danskerne er galne, og fransbrødet er en ond myte.

JENNY LIND

Det var fyldt av forskräcklika papper. Ni manade till revolution. Konungen måste dö!

DAMPE

Herregud, jeg bad om folkestyre i stedet for enevælde. Og hvad fik jeg? 20 år i spjældet.

JENNY LIND

Så måste ni vara lycklig nu. Ni har jo fåt folkstyra.

DAMPE

Ellers tak.

JENNY LIND

Ni har vald en regering.

DAMPE

Det er jo det, der er tragedien. Folket har valgt de forkerte, frøken Lind. Vanviddet må stoppes, inden det er for sent.

JENNY LIND

Vansinnet?

DAMPE

De vil have krig.

JENNY LIND

Krig?

DAMPE

Monrad og Lehmann. Mod resten af verden.

JENNY LIND

Och vad kan jag göra?

DAMPE

De kan tale vores sag.

Han åbner sin taske.

Folket lytter til Dem. Nu skal De se.

JENNY LIND

Jag vil inte ha' Deres fransbröd.

DAMPE *tager et hæfte frem*

Det er ikke franskbrød, det er ord.

JENNY LIND

Ord?

DAMPE

Ord er vores eneste våben.

JENNY LIND

Jag tackar nej.

DAMPE

Frøken Lind! De kan da ikke være tilfreds med kun at kvidre for de fine, hvad?

Jenny Lind prøver forgæves at gå uden om Dampe, der rækker hæftet frem.

Og svigte Deres broderfolk?

Jenny Lind tager stadig ikke hæftet, men prøver til den anden side.

Det her er sandheden. Sandheden om, hvad den nye regering vil.

JENNY LIND

Jag ber så mycket om ursäkt.

DAMPE

Er De ikke en ægte skandinav?

JENNY LIND

Jo då.

DAMPE

Så hør.

Han læser fra hæftet:

Blændet af magtens magi
besatte de Christiansborg.
Fra nu af er freden forbi ...

JENNY LIND

Jag är sångerska.

Han rækker hæftet frem.

DAMPE

Så syng.

Hun nægter. Så synger han selv:

Blændet af magtens magi
besatte de Christiansborg.
Fra nu af er freden forbi.
Danmark skal hylles i sorg.
De drives af viljen til magt.
Intet må gå dem imod.
De indgik en tankeløs pagt.
Danmark skal sejle i blod.

JENNY LIND

Det låter sjukt.

DAMPE

Det er hvad det er. Hvis De er skandinav, så handler De også derefter.

JENNY LIND

Handler?

DAMPE

Hvad ellers?

Hun kan ikke undslå sig, da han giver hende hæftet i hånden.

Vi regner med Dem.

JENNY LIND

Jo men ...

DAMPE

Jeg glæder mig til at høre Dem tale vores sag.

JENNY LIND

Eders sak? Vad är eders sak?

DAMPE

Et venligt Danmark uden stormagtsdrømme.

Han slår chevaleresk ud med hånden og gør plads. Hun stirrer forvirret på hæftet og vil give det tilbage.

Syng det ud for alle vinde, Danmark er blevet sindssygt.

Hun flygter hurtigt ud med hæftet i hånden.

Gid jeg dog selv havde sangstemme. - Ej, der kommer Søren Kierkegård. It's a small world.

Scene 2. Samme sted

Søren Kierkegaard kommer ind.

DAMPE

Goddag, hr. Kierkegaard. Synger De?

KIERKEGAARD

Helst ikke.

DAMPE *tager et nyt hæfte op af tasken*

Det er ellers ret vigtigt. Vi må redde demokratiet. Se her.

KIERKEGAARD

Det er ikke min sag.

DAMPE

Det er på gale veje.

KIERKEGAARD

Nå.

DAMPE

De er ligeglad?

KIERKEGAARD

Jeg har andet for.

DAMPE

Og så må landet sejle sin egen sø?

KIERKEGAARD

For mig gerne.

DAMPE

De lader demokratiet gå til bunds?

KIERKEGAARD

Jeg har sagt det før, men jeg gentager det gerne for en langsomt fattende. Demokrati er en dårlig ide. På det tankemæssige plan kan en sådan styreform muligvis tage sig tilforladelig ud, især hvis man samtidig nærer den fejlagtige illusion, at befolkningen består af personer, der vil hinanden det godt, men i vores timelige verden, der vil et sådant fatamorgana uvægerligt ende i pøbelvælde, hvorefter ...

DAMPE

Pøbelvælde? Der er da ikke en eneste fra Larslejstræde i Rigsdagen.

KIERKEGAARD

Det er ikke den pøbel jeg taler om, det er pøblen fra Bredgade og de store godser, for ikke at tale om kirken. Når magten forlader kongens hånd, så vil alle de øverste i pyramiden strække deres hænder ud efter den, begærlige som gribbe. Med alle midler vil de holde andre fra at få del i den, og når de har taget den i besiddelse, da vil den aldrig blive brugt til kærlig gavn for almenheden og det fælles vel, men udelukkende til fordel for deres egne selviske interesser. Den politiske magtsyge vil bryde ud i snæversyn og egoisme, de rettænkende vil blive trådt under fode, selvglæden og storhedsvanviddet vil vokse til hidtil usete højder.

DAMPE

Så er der noget, jeg ikke forstår.

KIERKEGAARD

Var der for langt mellem punktummerne?

DAMPE

Nej, jeg er ganske enig.

KIERKEGAARD

Hvad er det så, der er uforståeligt?

DAMPE

At De ikke er med på det her. Der står nøjagtig det samme, godt nok med andre ord, men alligevel.

KIERKEGAARD

Er du ikke den Dampe, der kæmpede for demokratiet?

DAMPE

Ikke det demokrati.

KIERKEGAARD

Men det var det, du fik. Velbekomme.

DAMPE

Det var sgu da ikke min skyld. Det var folkets skyld. De stemte forkert.

KIERKEGAARD

Folket er dumt, Dampe.

DAMPE

Folket kan oplyses. Det kan De tage Dem af.

KIERKEGAARD

Gud fri mig vel.

DAMPE

De har evnerne, Kierkegaard, De kan tænke, De kan se forskel på godt og slet.

KIERKEGAARD

Naturligvis.

DAMPE

Så skriv dog, mand. Hold foredrag.

KIERKEGAARD

Jeg henvender mig ikke til folket, Dampe. Jeg henvender mig til hin enkelte.

DAMPE

Folket består sgu da af enkelte. Hver eneste enkelte er truet af Monrad og Lehmann. De to vil have krig. Så kom dog ned fra elfenbenstårnet og tal.

Kierkegaard letter på hatten og går.

KIERKEGAARD *afsides, på vejen ud*
Bærmen ytrer sig, så vidt er det kommet.

DAMP E *synger*
Den store skønånd vasker sine hænder
inde bag sin elfenbensmur.
Det er ikke lige der hos ham, det brænder.
Han tænker kun på litteratur. *Talt:*
Nå, jeg spilder tiden.. Jeg må søge om at komme i audiens.

Scene 3. *Gemak på slottet.*

FREDERIK VII *med skovl i hånd*
Hvad vil du, Dampe? Klage som sædvanlig?

DAMPE
Ja, Deres majestæt.

FREDERIK VII
Jeg er træt af dig.

DAMPE
Det var Deres far også. For ikke at tale om sjettesorterings Frederik, det dumme svin.

FREDERIK VII
Man bør ikke tale ondt om de døde, Dampe.

DAMPE
Han spærrede mig inde i 20 år.

FREDERIK VII
Javist, du har grund til at bære nag. Men er det ikke lidt sent at klage? Og så til mig?

DAMPE
Jeg klager ikke over gammel uret og snæversynede monarker. Jeg klager over Deres ministre. Især Monrad og Lehmann. De er uduelige.

FREDERIK VII
Jeg ved det.

DAMPE
De må væk.

FREDERIK VII
Du har selv valgt dem, Dampe.

DAMPE

Jeg melder hus forbi.

FREDERIK VII

Jaja, så folket da.

DAMPE

Folket falder for store ord og pænt hår.

FREDERIK VII

Så sandt, så sandt. Og hvad kan jeg gøre ved det?

DAMPE

Der står i vores nye grundlov, at kongen ansætter og afskediger sine ministre. Det skrev jeg godt nok ikke i mit udkast, men sådan blev det altså.

FREDERIK VII

Og hvad så?

.

DAMPE

Så brug dog paragraffen, mand.

FREDERIK VII

Det kan jeg ikke. Rigsdagen vil protestere. For ikke at tale om tsaren i Rusland.

DAMPE

Tsaren?

FREDERIK VII

Kæreste lille ven, stormagterne bestemmer også, hvem der skal være ministre i Danmark. Vidste du ikke det?

DAMPE

Og så giver De Dem?

FREDERIK VII

Nødtvungent, Dampe, nødtvungent.

DAMPE

Og spiller rollen som narresut?

FREDERIK VII

Sådan vil jeg ikke sige det.

DAMPE

Kransekagefigur måske?

FREDERIK VII

Det lyder bedre.

DAMPE

Med hermelinglasur.

FREDERIK VII

Den luksus fik jeg lov at beholde, tak for det.

DAMPE

Velbekomme.

FREDERIK VII

Herregud Dampe, dengang med sjette Frederik, da skreg du op imod enevælden. Så fik vi oplyst enevælde, men hvad gjorde du? Du skreg stadig op. Du ville have folkestyre, og det fik du. Hvad mere vil du have?

DAMPE

Oplyst folkestyre.

FREDERIK VII

Gud være med dig, Dampe.

DAMPE

De er træt af mig?

FREDERIK VII

Jeg er træt af det hele. Det forstår du vel?

DAMPE

Nej.

FREDERIK VII

Oplyst folkestyre findes ikke.

DAMPE

Så må det opfindes.

FREDERIK VII

Ja gør du det. Du får din sag for.

DAMPE vil give sit hæfte til kongen

Her er begyndelsen.

Frederik VII tager det ikke, men lægger skovlen over skulderen.

Går De?

FREDERIK VII

Jeg skal ud og rode lidt i en gravhøj.

DAMPE

Efter hvad?

FREDERIK VII

Den danske folkesjæl.

DAMPE

De tror da ikke, den er død?

FREDERIK VII

Det er jeg bange for.

DAMPE *med hånden på hjertet*

Den bor her.

FREDERIK VII

Det siger du ikke. Nøjsomt og muttersalene, hvad?

DAMPE

Og hvad så?

FREDERIK VII

Næh, det er vel sådan, det er endt.

Han går ud.

DAMPE *til bogen*

Spildte ord? - *Han synger:*

Nej fanme nej.

De tyve år skal ikke være spildt.

Er der vilje, er der vej.

At stoppe kampen, det er sgu for vildt.

Scene 4. *Kongens Have*

REGINE

Var du der i går, Søren?

KIERKEGAARD

Hvor?

REGINE

I teatret.

KIERKEGAARD

Det kunne jeg ikke drømme om, de spillede en vaudeville af H.C. Andersen, det tudefjæs.

REGINE

Det var på det kongelige, Søren. Jeg taler om Casino.

KIERKEGAARD

Hvad spillede de der?

REGINE

Ikke noget. Lehmann holdt tale.

KIERKEGAARD

Herregud.

REGINE

Hele byen snakker om det. Han talte i to timer. I skjorteærmer.

KIERKEGAARD

Søgang i andedammen.

REGINE

Han skældte prøjserne hæder og ære fra.

KIERKEGAARD

Tilværelsen er fuld af bagateller, Regine.

REGINE

Han kaldte dem slyngelstater. Han vil have krig. Der skal være retfærdighed i verden. Det skal Danmark ordne. Er du med ham eller mod ham?

KIERKEGAARD

Politikere, Herre Jemini.

REGINE

Får eller buk, sagde han. Enten eller.

KIERKEGAARD

Jeg er hverken eller.

REGINE

Tror du da ikke der bliver krig igen?

KIERKEGAARD

Jeg er ikke spåmand.

REGINE

Hvad med at tage stilling, Søren?

KIERKEGAARD

Du tænker for meget, Regine.

REGINE

Det tror jeg ikke. Jeg tænker på alle de soldater, der blev slået ihjel sidste år, og på dem, der skal slås ihjel nu. Er det for meget?

- Hvad med alle de mødre, der mister deres sønner. Tænker du ikke på dem?

KIERKEGAARD

Ikke umiddelbart.

REGINE

Så tænker du for lidt.

KIERKEGAARD

Mig?? - Det er du eddermukkeme den første, der beskylder mig for.

REGINE

Jamen Gud dog. Blev du stødt?

KIERKEGAARD

Selvfølgelig gjorde jeg ikke det.

REGINE

Får jeg så et kys?

KIERKEGAARD

Da ikke her, midt i Kongens Have. Hvad tænker du på.

REGINE *rækker armen frem*

Vil du godt følge mig hjem?

KIERKEGAARD

Naturligvis.

Han byder hende armen. Dampe kommer ind og spærrer dem vejen med et hæfte i hånden.

DAMPE

Sandheden om regeringen, hr. filosof.

KIERKEGAARD

Ikke en gang til.

DAMPE

Så er det måske noget for frøkenen?

Regine vil tage imod hæftet, men Kierkegaard trækker hende om bag sig.

Om alle dens vanvittige planer.

Han synger:

Danmark skal sejle i blod.

Regeringens hævnlyst er vakt.

Hvis nogen går Monrad imod,

så møder han dem med foragt.

Regine rækker ud efter hæftet, men Kierkegaard slår hende over fingrene og gør udfald mod Dampe med sin paraply.

KIERKEGAARD

Flyt dig!

Han slæber af med den modstræbende Regine.

DAMPE

Filosof i hjemmesko.

Scene 5. *Andersens stue.*

ANDERSEN

Oh, Jenny Lind! Min nattergal, min orkide. Hvor er jeg dog overrasket. Jeg troede ikke, De ville se mig.

JENNY LIND

Nu är jag her.

ANDERSEN

Jeg må prise mig lykkelig. Mit hjerte galopperer. Min sjæl rødmer, jeg ...

JENNY LIND

Jaja, Hans Christian. Spara på bukkespringene. Jeg kommer för at få et gott råd.

ANDERSEN

Til tjeneste, til tjeneste.

JENNY LIND

Du är jo forfatter.

ANDERSEN

Oh ja, Deres egen lille digtermand, vil De høre det sidste, jeg har skrevet?

JENNY LIND

Vad gör jag med detta?

Hun rækker Dampes hæfte mod ham. Han tager det ikke, for han har fundet sit eventyr frem.

ANDERSEN

Det er et elskeligt eventyr. Nu skal jeg læse det for Dem.

JENNY LIND

Inte nu.

ANDERSEN

Vil De slet ikke høre det?

JENNY LIND

Någon vil ha, at jag ska sjunga detta.

ANDERSEN *läser*

Blændet af magtens magi besatte de ...Du godeste. Det er jo slet ikke poetisk. Det er smuds. Det er grimt. Det er så vederstyggeligt, at jeg væmmes.

JENNY LIND

Det var också va jag tänkte.

ANDERSEN

De ord der må aldrig løbe over Deres guddommelige læber, frøken Lind. De ord besudler vores danske modersmål. Jeg skælver ved tanken.

JENNY LIND

Det kan jag se, men de ordene där, Andersen -

ANDERSEN

Hvad dem?

JENNY LIND

Jag er tveksam. Dom er fula, men dom er också et rop.

ANDERSEN

Et råb?

JENNY LIND

Du bör läsa det färdigt.

ANDERSEN

Hvad handler det om?

JENNY LIND

Monrad og Lehmann.

ANDERSEN

Hvem er det?

JENNY LIND

Era nya folkvalde.

ANDERSEN

Dem i rigsdagen?

JENNY LIND

Regeringen, söta Andersen.

ANDERSEN

Uf, så er det politik. Det er ækelt.

Han giver hæftet tilbage.

Tag det væk.

JENNY LIND

De vil frelse verden.

ANDERSEN

Danmark går ikke i krig. Det sagde jeg også til Charles.

JENNY LIND

Charles?

ANDERSEN

Dickens du ved, min store engelske digterven. Det, jeg sagde til ham var, at Danmark er et fredens og idyllens land under skræppernes skærmende skjold og havfruens venlige smil.

JENNY LIND

Min kära Hans Christian, du skal i krig. Det står her.

Hun synger:

De, der går Monrad imod,

mødes med hånlige foragt.

Gid dog folket forstod

de planer, manden har lagt.

Hun rækker ham hæftet.

Läsa själv.

Han nægter med afsky at tage imod det.

Dom sade det också på et möte i Casino. Har du icke hört det?

ANDERSEN

Jeg har ingenting hørt, og det der må være skrevet af en gal mand.

JENNY LIND

Han kan lika väl ha rätt.

ANDERSEN

Jeg vil ikke have krig. Det er jo frygteligt.

JENNY LIND

Javist.

ANDERSEN

Så kan jeg ikke rejse!

JENNY LIND *om hæftet*

Vad gör jag?

ANDERSEN

Og jeg, som lever for at rejse.

JENNY LIND

Ja ja. Vad gör jag?

ANDERSEN

Sådan.

Han tager hæftet og kaster det ud ad vinduet.

Det var det, skal vi gå i teatret?

JENNY LIND

Har vi lust till det?

ANDERSEN

Naturligvis, de spiller mit nyeste stykke. - De gør mig en ære, frøken Jenny.

JENNY LIND

Jag är ledsen, Hans Christian.

ANDERSEN

Vi kunne også gå i Tivoli?

JENNY LIND

Jeg har inte lust. Förlåt.

Hun går.

ANDERSEN

Jamen ... - Nu tror jeg nok, jeg er ulykkelig.

Scene 6. *Gade.*

*Regine og Søren spadserer. Hæftet kommer dalende ned.
Regine griber det og læser titlen.*

KIERKEGAARD

Regine! Smid det dog.

REGINE

Hvorfor?

KIERKEGAARD

Du må lære at opføre dig passende.

REGINE
Vi kunne måske blive klogere, Søren.

KIERKEGAARD
Ikke jeg.

REGINE
Hvorfor vil du ikke lytte?

KIERKEGAARD
Til snavs samlet op fra gaden?

REGINE *læser*
Det er politik, Søren.

KIERKEGAARD
Snavs og politik kommer ud på et.

REGINE
De vil have krig, står der. Monrad og Lehmann.

KIERKEGAARD
Regine! Nu stopper du!

REGINE
De siger, at krigen er ædel og god.

KIERKEGAARD
Så er det nok.

REGINE
Men ham her er ikke enig.

KIERKEGAARD
Det hedder han her.

REGINE
Er du enig?

KIERKEGAARD
Jeg sagde det hedder han her.

REGINE
Jaja, er du enig med han her?

KIERKEGAARD
Jeg er ikke enig med nogen som helst. Det ved du godt.

REGINE
Jamen ..

KIERKEGAARD

Slet ikke med Dampe.

REGINE

De vil have slynglerne skudt.

KIERKEGAARD

Smid dog det nonsens.

REGINE

Det vil jeg altså ikke.

KIERKEGAARD

Ser man det. Kyllingehjernen har en mening.

REGINE

Så hør dog.

KIERKEGAARD

Ikke tale om. Det har ligget i et franskbrød.

REGINE

Og så skal det forties? Ikke tale om.

Hun læser højt:

Gid dog folket forstod
de planer, Monrad har lagt,
landet vil ...

KIERKEGAARD *flår hæftet fra hende*

Så tier du!

REGINE

Hvad gør jeg?

KIERKEGAARD *smider hæftet.*

Du holder din kæft.

REGINE

Jamen sødeste ven, hvis det nu er sandt?

KIERKEGAARD

Jeg - ... jeg ...

REGINE

Hvad?

KIERKEGAARD

Jeg fattes ord.

REGINE

Det er da noget nyt.

KIERKEGAARD

Ja tak.

Han rækker hende armen for at følge hende hjem.

REGINE

Nej tak, jeg kan selv finde hjem.

Hun går hurtigt ud.

Scene 7 Christiansborg

*Frederik VII og Monrad spiller skak med brikker i over-
størrelse på et bræt malet på gulvet. Monrad er iført
skyklapper og sabel.*

MONRAD

Det er Dem til at trække.

Frederik VII trækker.

Det var dumt.

FREDERIK VII

Undskyld, jeg har svært ved at samle mig. Hvorfor skal vi have krig, Monrad?

MONRAD

Hvorfor ikke?

FREDERIK VII

Man kunne vel snakke sammen?

MONRAD

Rundbordsævl? Aldrig i l ivet.

FREDERIK VII

Det er da begavede mennesker.

MONRAD

Det er umennesker. De er primitive. Uden kultur.

FREDERIK VII

Og det har vi?

MONRAD *trækker*

Så. Der mistede De et tårn.

FREDERIK VII

Nå for Søren. Hvorfor kan man ikke lade fornuften råde?

MONRAD

Fordi den altid kommer til kort.

FREDERIK VII

Hvem siger det?

MONRAD

Machiavelli.

FREDERIK VII

Og ham retter vi os efter?

MONRAD

Ja. Det er Dem til at trække.

FREDERIK VII *trækker*

Så De kan lege Napoleon?

MONRAD

Napoleon tabte. Det gør jeg ikke.

Han trækker og smiler diabolisk.

Der røg en løber.

FREDERIK VII

Ups. De er sikker på at vinde?

MONRAD

Altid.

FREDERIK VII

Den sikkerhed fatter jeg simpelthen ikke.

MONRAD

Jeg har min sorte bog. Der står det hele. Træk for træk.

FREDERIK VII

Fjenden har modtræk.

MONRAD

Dem har jeg forudset.

FREDERIK VII

Hver og et?

MONRAD

Det er Dem til at trække.

FREDERIK VII

Rolig, rolig, vi har tid nok.

MONRAD

Det er det, vi ikke har.

FREDERIK VII *trækker*

Bevares.

MONRAD

Det der var også dumt.

FREDERIK VII

Var det det?

MONRAD

De må godt gøre det om.

FREDERIK VII

Så De kan trække pinen ud?

MONRAD

Det ville mere mig.

FREDERIK VII

Det tror jeg gerne, men gjort er gjort. Det må jeg stå ved.

MONRAD

De er ikke helt Dem selv i dag, hvad?

FREDERIK VII

Nej, jeg er kommet i tvivl, det må jeg indrømme.

MONRAD

Der kan man se.

FREDERIK VII

For to måneder siden forekom det mig, at demokratiet kunne være en god ide.

MONRAD

Bedre end enevælde?

FREDERIK VII

Teoretisk set, ja.

MONRAD

Fordi man vælger de bedst begavede til at styre?

Han trækker.

FREDERIK VII

Næh.

MONRAD

Hvorfor så?

FREDERIK VII

Fordi man kunne vælge dem, der ikke bare er begavede, men også kloge.

Han trækker.

Skak!

MONRAD

Hvad?

Han trækker sablen og går løs på brikkerne, så de vælter til alle sider.

FREDERIK VII

Det der var vist ikke efter reglerne.

MONRAD

Det er sådan Machiavelli vinder.

FREDERIK VII

Velbekomme.

LANDSOLDATEN *kommer ind*

Nyt fra fronten, hr. statsminister.

MONRAD

Herligt.

LANDSOLDATEN

Den halve brigade er skudt. Den anden halvdel har mistet fjorten ben og tolv arme, seks hænder, syv øjne, ret meget blod og en enkelt næse.

MONRAD

Men den har ikke mistet modet?

LANDSOLDATEN

Det må vi ikke.

MONRAD

Så det går fremad, 62?

LANDSOLDATEN

Absolut, siger generalerne.

MONRAD

Fint.

LANDSOLDATEN

Det gør heller ikke så meget med næsen, den var skæv.

MONRAD *til kongen*

Det kalder jeg kampånd. *Til landsoldaten:* Og sådan skal det være 62. Vi kæmper.

LANDSOLDATEN

Javel.

MONRAD

For hvad?

LANDSOLDATEN

Danmarks storhed.

Monrad fører sablen til skulderen.

Verdens frelse.

Monrad svinger sablen.

Den rette retfærdighed.

MONRAD

Og hvad kæmper vi imod?

LANDSOLDATEN

Den vantro slyngelstat.

Monrad gør udfald med sablen.

Den umedgørlige hertug.

Monrad svinger med sablen.

Den store uret.

MONRAD

Bravo.

Han stikker hånden i lommen og finder en sukkerknald, som landsoldaten spiser af hans udstrakte hånd.

FREDERIK VII *skeptisk*

Med hvilket formål?

MONRAD *overrasket, vredt*

Hvad!

LANDSOLDATEN

At vinde.

FREDERIK VII

Vinde hvad?

LANDSOLDATEN

Magten.

MONRAD

Bravo.

Han stikker igen hånden i lommen og finder endnu en sukkerknald, som landsoldaten spiser af hans udstrakte hånd.

Han forstår det væsentlige.

FREDERIK VII

Til lykke med det.

LANDSOLDATEN

Tak.

Landsoldaten vil spise mere af hånden, men Monrad vinker ham af.

MONRAD

Nænæ. Af sted til fronten, 62.

LANDSOLDATEN

Mig?

MONRAD

Ja.

LANDSOLDATEN

Nu?

MONRAD

Vi må alle yde vores ofre.

Et vink med hånden og Landsoldaten marcherer ud.

FREDERIK VII

Vi?

MONRAD

Så hold dog op med de evindelige fodnoter. Det er dødirriterende.

FREDERIK VII

Er ordet ikke frit?

MONRAD

Sig hvad De vil. Jeg hverken lytter eller svarer.

Han går hurtigt ud.

FREDERIK VII

Nej, det er han virkelig god til.

Dampe kommer ind.

Hvornår giver du mig fred?

DAMPE *vifter med sit hæfte*
Det fortæller jeg om her.

FREDERIK VII
Ikke nu igen.

DAMPE *synger*
Monrad fører hellig krig.
Folket spø'r til hvilken nytte.
Hvorfor alle disse lig?

FREDERIK VII *synger*
Monrad la'r sig ikke flytte.

DAMPE
Har De allerede læst det?

FREDERIK VII
Nej, men jeg ved, hvad du tænker.

DAMPE
Og giver mig ret?

FREDERIK VII
Nej. Men trøst dig. Du får en halv linje i Danmarkshistorien. En
pudsige fodnote med banale rim

Scene 8. *Litterær salon.*

H.C. Andersen, Kirkegaard, Regine, Monrad og Frederik VII klapper. Jenny Lind har afsluttet en sang og nejer. Fra en punchbowle skænker Monrad op i glas.

ANDERSEN
Oh at være til litterær salon og høre Deres gyldne røst, oh fryd,
oh himmelsk fryd. Hvad siger Deres veldædige majestæt?

KIERKEGAARD *afsides*
Nu kryber han igen.

REGINE *også afsides*
Schyss ...

FREDERIK VII
Joh, det var ganske nydeligt.

ANDERSEN
Det var superb.

FREDERIK VII

Helt bestemt. Det lille eventyr, De læste, Andersen, det var nu heller ikke så ilde.

ANDERSEN

Oh, jeg takker. Ydmygt, ydmygt.

Til Jenny Lind:

Hørte De det? Ikke så ilde.

MONRAD *rækker et glas til Frederik VII*

Et glas punch?

FREDERIK VII

Meget gerne. Det er godt, vi har kunsten, ikke sandt, Monrad.

MONRAD

Jo, den kan være meget dekorativ.

FREDERIK VII

Mest til pynt, mener De?

MONRAD

Især ved festlige lejligheder. Og de kommer snart.

FREDERIK VII

Efter krigen?

MONRAD

Bare vent.

FREDERIK VII

Så får vi råd til kunst?

MONRAD

En statue af mig hist, et helteportræt her, det kunne tage sig ud.

Til H.C. Andersen, som han samtidig rækker et glas:

Det ville heller ikke være af vejen med et hyldestkvad.

Til Jenny Lind, som han også rækker et glas:

Eller en rask opera om sejrherren her.

FREDERIK VII

Kunsten er vel ikke kun til pynt?

MONRAD

Hvad mener De?

FREDERIK VII

Den kan også være irriterende.

MONRAD

Det må De leve med, Freddy. Vi har fået ytringsfrihed.

FREDERIK VII

Det lever jeg fint med, det er ikke mig, den bliver brugt imod.

MONRAD

Ja, det kender jeg ikke noget til, men skulle det ske, så har jeg et godt råd. Lad vær' og lyt. Det gør jeg.

KIERKEGAARD

Hvis ingen lytter, opstår der ikke dialog.

MONRAD *rækker et glas til Kierkegaard.*

Det er netop det fine ved det. Værsgo.

KIERKEGAARD

Uden dialog ingen erkendelse.

MONRAD

Ikke det?

KIERKEGAARD

Nej.

MONRAD

Og det skal man høre fra en, der er ekspert i enetaler?

ANDERSEN *afsides til Jenny Lind*

Der fik han den.

JENNY LIND

Skål, Andersen.

ANDERSEN

Skål, min fortryllende sangfugl.

Han løfter glasset for at skåle, men Jenny Lind antyder diskret, at man bør vente på værten.

MONRAD *tager et glas og rækker mod Regine*

Den lille frøken.

REGINE *tager ikke glasset*

Må jeg spørge om noget?

KIERKEGAARD

Regine!

MONRAD

Naturligvis.

REGINE

Hvorfor taler vi ikke om bøger?

MONRAD

Om bøger?

REGINE

Er vi ikke til litterær salon?

KIERKEGAARD

Regine!!

MONRAD

Det er vi da. Vil De fortælle om noget, De har læst?

KIERKEGAARD

Nej, det vil hun ikke.

MONRAD

Jamen så skåler vi.

FREDERIK VII

For litteraturen?

MONRAD

Det kan vi da godt.

ANDERSEN

Oh ja, en skål for sproget, en skål for poesians kærtegn, der slynger sig så smukt omkring de tanker, vi forfattere for evigt fælder ned på det jomfruelige papir.

MONRAD *med suk og hævede øjenbryn*

Jaja, en skål for sproget så.

Han glemmer at give glasset til Regine. Alle, undtagen Regine, hæver glassene, men de når ikke at drikke.

REGINE

Jeg vil godt fortælle noget fra en lille bog.

Kierkegaard vil tage hende i armen, men Frederik VII standser ham - underfundigt smilende.

FREDERIK VII

Lad hende dog.

REGINE *synger*

Med uforskammet arrogance
indgik de en alliance,

der lod hånt om mindretallet.

KIERKEGAARD

Altså, Regine ...

REGINE *synger*

Det blev starten på forfaldet.
De gik i krig med blinde øjne,
og gav som grund en række løgne.
Lov og ret blev bortfortolket.
Det blev skammens tid for folket.

Den mere og mere opbragte Monrad stiller glasset fra sig.

FREDERIK VII

Går De? Hvorfor?

MONRAD

Fordi jeg ikke slår på en dame.

FREDERIK VII

Nej, det er heller ikke pænt.

MONRAD

Hvorfor går De ikke? Det burde De.

FREDERIK VII

Javel.

Monrad går.

Han blev vist sur. Så måske skulle jeg også gå. Men tak for en
fornøjelig aften

Han følger efter Monrad.

ANDERSEN

Jamen det var da skrækkeligt, kongen går.

REGINE

Ja uha.

KIERKEGAARD *til Regine*

Hvad fanden var meningen med det der?

REGINE

Søren dog.

KIERKEGAARD

Jeg sagde det jo.

REGINE

Vil du have krig?

KIERKEGAARD

Det er ikke det, det handler om.

REGINE

Jeg vil ikke.

ANDERSEN

Det vil jeg heller ikke.

KIERKEGAARD

Lad vær' og bland Dem.

ANDERSEN

Ja undskyld.

KIERKEGAARD

Børneforfatter!

ANDERSEN

Altså ...

KIERKEGAARD

Herregårdsnasser.

ANDERSEN *til Jenny Lind*

Nu bliver jeg ked af det.

KIERKEGAARD

Krukkedyr.

ANDERSEN

Hvor er han dog uartig.

JENNY LIND

Han er i hvert fald ligefrem.

KIERKEGAARD

Fløb!

ANDERSEN

Jeg holder det ikke ud.

Han løber ud.

JENNY LIND *råber efter ham*

Tårer klæder Dem, Andersen.

KIERKEGAARD *til Regine*

Hør så her. Enten ...

REGINE

Jaja. Enten tier jeg, eller også hvad?

KIERKEGAARD

Selvfølgelig tier du.

REGINE

Selvfølgelig gør jeg ikke det.

KIERKEGAARD

Hvad gør du så?

REGINE

Jeg tager konsekvensen, Søren.

KIERKEGAARD

Hvad?

REGINE

Jeg hæver vores forlovelse.

KIERKEGAARD

Det mener du ikke.

REGINE

Jo det ved Gud.

KIERKEGAARD

Bland ikke Gud ind i det her.

REGINE

Han sidder deroppe og ser på dig.

KIERKEGAARD

Hvad vil folk dog ikke sige?

REGINE

Det ved jeg ikke, men Gud græmmes over dig.

KIERKEGAARD

Jeg ... jeg ...

REGINE

Ja, Søren?

KIERKEGAARD

Jeg må hjem og skrive.

Han går hurtigt ud.

REGINE

Store mænd.

JENNY LIND

Små pojkar.

Med hinanden i hånden tager de nogle charmante dansetrin og valser ud.

Scene 9. Københavns Vold.

Landsoldaten kigger i en kikkert på treben. Han har et signalflag i hver hånd.

MONRAD

Hvad siger de?

LANDSOLDATEN

Ingenting.

MONRAD

Så spørg dem.

Landsoldaten forlader kikkerten og svinger med flagene a la optisk telegraf.

LANDSOLDATEN *ser i kikkerten igen.*
Det ser godt ud. Vi har indtaget slyngelstaten.

MONRAD

Helt som ventet. Og hvad så?

Landsoldaten svinger igen med flagene og kigger så i kikkerten.

LANDSOLDATEN

Der er noget galt med indbyggerne.

MONRAD

Hvad skal det sige?

LANDSOLDATEN *kigger i kikkerten*
De kan ikke lide os.

MONRAD

Selvfølgelig kan de det.

LANDSOLDATEN

Det kan de altså ikke.

MONRAD

Er du sikker? Prøv igen.

LANDSOLDATEN *svinger flag og kigger*

De vender ryggen til os.

MONRAD

Det kan ikke passe. Vi er der for at befri dem.

LANDSOLDATEN *kigger i kikkerten*

De skumler.

MONRAD

Hvad gør de?

LANDSOLDATEN

De mumler også grimme ord.

MONRAD

Umuligt. Hvad siger de?

LANDSOLDATEN

Det er ikke nogen ord, vores flag kender. Men grimme er de.

MONRAD

Det bryder jeg mig ikke om.

LANDSOLDATEN

Jeg kan heller ikke lide det.

MONRAD

Det var ikke det, jeg mente.

LANDSOLDATEN

Hvad så?

MONRAD

Vi kan ikke tage os af det, 62. De skal være glade og taknemmelige. Det skal de altså. Det står i bogen. De er jo på vores side nu.

LANDSOLDATEN

De taler altså et andet sprog.

MONRAD

Derfor kan de da godt være taknemmelige. Vi har en hellig pligt, 62, det forstår du vel. Vi kommer for at give dem stemmesedler.

Det har de aldrig prøvet.

LANDSOLDATEN

De har da stemt på deres hertug. Hundrede procent.

MONRAD

Hør nu her, 62.

LANDSOLDATEN *kigger i kikkerten*

Et øjeblik. - Vores general spørger, hvad han skal gøre.

MONRAD

Ved hvad?

LANDSOLDATEN

Skumleriet.

MONRAD

Det ved han da. Alt er forudset. Det står i den sorte bog.

LANDSOLDATEN

Så han skal bare se i den?

MONRAD

Ja selvfølgelig. Han slår bare op under planer.

LANDSOLDATEN

Okay. Se under planer.

Han går i gang med signalflagene.

Ordren er sendt.

MONRAD

Hvorfor svarer han ikke?

LANDSOLDATEN

Tålmodighed, tålmodighed. Der er 23 signalposter herfra og til Slyngelland.

Han ser i kikkerten.

Der er han. Siderne er blanke, siger han. Der er ingen planer. Ikke et ord.

MONRAD

Siger han det?

LANDSOLDATEN

Det er da tankevækkende.

MONRAD

62! Du skal ikke tænke.

LANDSOLDATEN

Javel. Ingen tænkning. Ingen planer. Er det vores metode?

MONRAD

Pas din kikkert.

LANDSOLDATEN *ser i kikkerten*

Han er der igen. Han spørger, hvad han så skal gøre.

MONRAD

Han er general, han har vel noget, han kan sætte ind.

LANDSOLDATEN

Hvad for eksempel?

MONRAD

Ja, hvad har generaler?

LANDSOLDATEN

Det ved jeg ikke. Kanoner?

MONRAD

Glimrende.

LANDSOLDATEN

Skal han bruge kanoner?

MONRAD

Hvad ellers, hvis det er det, han har?

LANDSOLDATEN

De er på vores side, sagde De?

MONRAD

Naturligvis. Vi har befriet dem.

LANDSOLDATEN

Hvorfor skal han så bruge kanoner?

MONRAD

62, du er utålelig. Det var en ordre.

LANDSOLDATEN

Javel.

Han signalerer.

Brug - ka - no- ner - ne - punk - tum.

MONRAD

Så har vi slået det fast.

LANDSOLDATEN

At hvad?

MONRAD

At vi har indtaget slyngelstaten. Kongen blir henrykt.

LANDSOLDATEN

Det med kanonerne ...?

MONRAD

Glem det. Det er tid til hurra. Af sted til majestæten med det glade budskab.

Han galopperer ud, som var han til hest. Dampe kommer ind. Han drejer kikkerten 180 grader.

LANDSOLDATEN

Du skal altid være modsat, hvad?

DAMPE

En sag har altid to sider.

LANDSOLDATEN

Ikke vores.

DAMPE

Den har mindst fem.

Han ser i den 'forkerte' ende af kikkerten

Det ser småt ud.

LANDSOLDATEN

Med hvad?

DAMPE

Med vores held. Og vores gode grunde til at gå i krig.

LANDSOLDATEN

Kan du kun være negativ?

DAMPE

Giv mig en grund til at være positiv. - Bare en.

LANDSOLDATEN

Monrad råbte hurra.

DAMPE

Der er ikke noget at råbe hurra for.

LANDSOLDATEN

Du tager fejl. Fjenden trækker sig tilbage.

Han vender kikkerten og ser i den fra den rigtige ende. .

De er på vild flugt.

DAMPE

Fjenden?

LANDSOLDATEN

Vi har virkelig slået ham.

DAMPE

Hvordan kan han være fjenden, hvis han er på vores side?

LANDSOLDATEN

Idiot.

DAMPE

Jamen det er da mærkeligt.

LANDSOLDATEN

Det står alt sammen i bogen.

DAMPE

Så forklar det.

LANDSOLDATEN

Du med din evindelige kritik.

Han stiller kikkerten lodret og sætter flagene i holderen.
Der er ikke noget at komme efter.

DAMPE

Skal Vorherre deroppe nu se med?

LANDSOLDATEN

Hold kæft, hvor er du dum. Jeg lukker telegraf.

DAMPE

Deserterer du?

LANDSOLDATEN

Selvfølgelig gør jeg ikke det. Krigen er forbi.

Han skynder sig ud.

DAMPE

Kig bare, Vorherre, det er ikke noget kønt syn.

Scene 10. *Christiansborg.*

Monrad sætter skakbrikkerne på brættet. Landsoldaten kommer ind.

LANDSOLDATEN

Sidste nyt. Slynglerne viger endnu mere.

MONRAD

Hvor langt?

LANDSOLDATEN

Så langt signalerne når.

MONRAD

Hurra for det, så har vi drevet dem op i bjergene. Tilbage i hulerne, hvor de hører hjemme. Sådan skal det være, 62.

LANDSOLDATEN

Naturligvis. Bortset fra, at der ingen bjerge er.

MONRAD

Så huler da.

LANDSOLDATEN

Det kunne der være, ja

.

MONRAD

Så er vi lykkelige.

LANDSOLDATEN

Hvad?

MONRAD

Det er en ordre.

LANDSOLDATEN

Javel.

Han smækker hælene sammen og står ret og smiler.

MONRAD

Rør.

LANDSOLDATEN *står rør uden smil.*

Hvad nu, hvis de ikke bliver i hulerne?

MONRAD

Selvfølge! Gør de det, 62. Det er det helt naturlige resultat af min aktive politik. Det er slut med Danmarks gamle mindreværd. Vi er med på verdenskortet.

LANDSOLDATEN

Med lidt hjælp fra udlandet?

MONRAD

Overhovedet ikke. Jeg kan selv. Det forstår du vel.

LANDSOLDATEN

Ikke helt.

MONRAD

Jamen så se her.

*Han demonstrerer den følgende forklaring ved hjælp af
skakbrikkerne.*

Her har vi Frankrig. Her er Polen. Her er vores nordiske brødre
Norge og Sverige.

LANDSOLDATEN

Hvor er Rusland?

MONRAD

Rusland? Rusland er helt uden betydning.

*Han tager en brik fra brættet og flytter den langt væk fra
de andre og lægger den ned.*

Her er så Slyngestaten, og der er den sammensvorne nabostat.

Det er de to, vi bekrieger. Slyngestater begge to. Er du med? -

Hvor får vi så hjælp fra? Frankrig her? Nej, de har travlt med
deres revolution.

Han vælter brikken.

Polen? Heller ikke. De tilbyder kun at mægle. De skal ikke have
noget i klemme. Skvatmikler.

Han vælter brikken.

LANDSOLDATEN

Så er der Norge og Sverige.

MONRAD *peger*

Det er dem der.

LANDSOLDATEN

De er vores gode venner.

Han klapper brikkerne på hovedet.

MONRAD

Vel er de ej, de er også nogen skvatmikler. Og hvad skulle vi med
dem. De forslår som en prut under en kold dyne.

Han vælter brikkerne.

Det er først og fremmest vores egen handlekraft, der giver resul-
tater. Vi skal være i front, 62. Vi skal føre aktiv udenrigspolitik.
Hestene skal stejle og kanonerne buldre. Det er det eneste, slyng-
lerne forstår.

Frederik VII kommer ind.

MONRAD *til 62*

Stå ret.

Landsoldaten smækker hælene sammen.

FREDERIK VII

Jeg er ret bekymret.

MONRAD

Det er der absolut ingen grund til.

FREDERIK VII

Det er ellers alvorligt nok. Jeg kan ikke finde min tobaksdåse.

MONRAD

Spørg konen.

FREDERIK VII *ser mildt bebrejdende på ham*

Konen?

MONRAD

Undskyld, grevinde Danner.

FREDERIK VII

Hun ryger ikke.

Til landsoldaten:

Stå bare rør.

Til Monrad:

Hvordan går det for resten med krigen? Frem og tilbage som sædvanlig?

MONRAD

Nej, det går fint. Vi har trængt slynglerne tilbage.

FREDERIK VII *til landsoldaten*

Hvad skyldes det?

MONRAD

Gennemtænkte planer. Bedre moral. Større intelligens. Overlegen strategi.

FREDERIK VII

Aha. Hvad mere 62?

LANDSOLDATEN

Et bedre feltkøkken.

MONRAD

Det skyldes naturligvis mine store visioner. Det er tid til jubel.

FREDERIK VII

Der er for resten brev fra Rusland.

Han rækker det til Monrad, der begynder at åbne det.

Det er ikke nødvendigt at læse det. Der står, at hvis Prøjsen blander sig, så skal de få med Rusland at gøre.

MONRAD

Nå?

Han læser.

LANDSOLDATEN

Deres majestæt?

FREDERIK VII

Ja, 62.

LANDSOLDATEN

Det der med Rusland - er det ikke bedst, vi rejser den igen?

Han rejser Ruslands-brikken.

FREDERIK VII *om brikkerne*

Hvad skal det der betyde? Har han tabt igen?

LANDSOLDATEN

Nej da, han har vundet. Det der, det er vores aktive udenrigspolitik. Stejlende kanoner og buldrende heste.

FREDERIK VII *til Monrad:*

Er det, hvad De har bildt ham ind?

LANDSOLDATEN

Ja.

FREDERIK VII

Gud være med os.

MONRAD

Nu ikke så sur. Vi vinder jo. Slynglerne er slået og prøjserne væk.

FREDERIK VII

Fordi hestene har buldret?

MONRAD

Slynglerne sidder i deres huler. Magtesløse. Alt, hvad vi har gjort, har været rigtigt. Jeg har vundet krigen.

FREDERIK VII

Så drømmene er opfyldt?

MONRAD

Sig mig engang. Er De slet ikke glad for sejren?

FREDERIK VII

Tror De den holder?

MONRAD

Naturligvis. Der er ingen grund til bekymring, vel 62?

Landsoldaten har opdaget tobaksdåsen og rækker den til kongen.

LANDSOLDATEN

Nej, jeg har fundet den.

FREDERIK VII

Tusind tak.

Afsides til 62:

Jeg tror, Danmark er ved at være for lille til ham.

Til Monrad:

Så vi har altså fred?

MONRAD

Så ubetinget.

FREDERIK VII

Så trænger jeg bare til ro.

Han går ud.

MONRAD

Jeg hørte godt, han hviskede. Hvad sagde han?

LANDSOLDATEN

Han sagde, han trængte til en smøg.

Monrad ser inkvisitorisk på ham.

Tror jeg nok.

MONRAD

Af sted med dig.

LANDSOLDATEN

Hvorhen?

MONRAD

Til fronten.

Landsoldaten går ud. Til den franske brik:

Vi hørte godt, hvad han sagde. Ikke også Napoleon? For stor til

Danmark.

Han sparker til brikken.

Han er en stor idiot. Men han har fuldstændig ret. For stor til Danmark.

Scene 11. *Værtshus.*

Regine og Jenny Lind får sig en øl.

REGINE

Var jeg for hård ved Søren?

JENNY LIND

Näh inte alls. Man måste säga ifrån.

REGINE

Jeg er ved at lære det.

JENNY LIND

Det finns endast två sorter män. Tuppar och plattfisk.

REGINE

Hvad er det?

JENNY LIND *på en slags dansk*

Hanekyllinger og fladfisk.

REGINE

Hvad er Søren så?

JENNY LIND

Hanekylling.

REGINE

Og Hans Christian?

JENNY LIND

Lille kylling.

REGINE

Og Monrad?

JENNY LIND

Jag känner honom inte, men du kan läsa om honom hos Dampe.

Hun rækker Dampes hæfte til Regine.

Superhane, tänker jag. Sjung ut, min fågel.

REGINE

Det er dig, der har sangstemme.

JENNY LIND

Men du tror på det, der står.

REGINE *synger*

Han kan skrabe stolt i gruset,
for han hersker, magtberuset,
i den danske hønsegård.
Andre fugle tåles ikke,
de får kynisk kolde blikke.
Det er noget, de forstår.

Hanen vinder ingen hjerter.
Bag det kolde ydre er der
kun hans vilje til at sejre.
Dommen over ham blir hård:
Kun den halve hønsegård
mener han er værd at fejre.

JENNY LIND

Dampe lægger inte fingrarne imellan.

REGINE

Nej, men han har ret. Monrad er en katastrofe.

Hun synger:

Han har store ambitioner,
men er fattig på visioner.
Det, det handler om, er magt.
Fuld kontrol på overfladen.
Hvad han gemmer bag facaden
kalder kun på ringeagt.

JENNY LIND

Skål.

REGINE

Skål.

Scene 12. *Gemak på Slottet.*

MONRAD

Hvad nu? De skal da ikke på arbejde?

FREDERIK VII *med skovl i hånd*

Næh, det slap jeg for, da demokratiet blev indført. Tak for det.

MONRAD

De skal måske kratte lidt i en gravhøj? Deres elskede hobby?

FREDERIK VII

Jeg bryder mig ikke om ordet hobby. Fortiden er interessant. Man kan lære af den, Monrad. Så jeg synes egentlig jeg har en lille mission her.

MONRAD

Hvad kan man lære af gamle knogler?

FREDERIK VII

Ydmyghed blandt andet.

MONRAD

Er det noget at stræbe efter?

FREDERIK VII

Når man får en knogle i hånden, så er det som at sige goddag til dem, der var med til at skabe Danmark og vores historie. Med omtanke og mådehold.

MONRAD

Og så skal man være ærbødig?

FREDERIK VII

Det skader ikke.

MONRAD

Vel gør det så. Hvad med alle de idioter, der har siddet på tronen før Dem. Uden at vise handlekraft? Har De krav på ærbødighed? Ja undskyld jeg siger det. Som jeg ser det, så er der adskillige usle slapsvanse, der bare gav efter uden at tage kampen op. Har de gjort Danmark ære?

FREDERIK VII

Det kan være svært at svare på.

MONRAD

Vel kan det ej.

FREDERIK VII

De har måske vejet for og imod og tænkt mere på nytten end på æren.

MONRAD

Typisk dansk. Kræmmersjæle uden kampånd. Det har jeg ændret på.

Landsoldaten kommer hæsblæsende ind, svingende med signalflagene.

LANDSOLDATEN

Slynglerne kommer myldrende ud af hulerne, de griber geværerne og stiller op i kolonner, de marcherer og synger, sejren er vor, sejren er vor. Om få timer står de ved Dannevirke.

MONRAD

Umuligt! Vi vandt over dem for en måned siden.

LANDSOLDATEN

Javist.

MONRAD

Så kan de ikke stå ved Dannevirke.

LANDSOLDATEN

Som jeg sagde dengang: vi glemte at slutte fred.

FREDERIK VII *tager skovlen*

62! Kør kareten frem. Nu!

Landsoldaten går ud.

MONRAD

Kareten? Synes De det passer sig at rode i en gravhøj nu?

FREDERIK VII

Hellere det end at se Dem lægge mit Danmark i graven.

Han går hurtigt ud.

MONRAD

Enfoldige nar.

Scene 13. *Slagmarken.*

Landsoldaten går rundt med en kugleramme. Monrad kommer jublende ind med flag i hånd.

MONRAD

Hvad går du rundt og laver?

LANDSOLDATEN

Tæller de døde. De ligger i lag.

MONRAD

Hold op med det.

LANDSOLDATEN

Hvorfor?

MONRAD *svinger med sit dannebrog*
Det er en glædens dag, 62.

LANDSOLDATEN
Ikke for alle.

MONRAD
Vrøvl. Det er glædens dag for hele Danmark. Fra Christiansborg
til Dannevirke.

LANDSOLDATEN
Så der skal ikke sørges?

MONRAD
Vi har vundet, 62.

LANDSOLDATEN
De døde er altså døde.

MONRAD
Det glemmer vi til nogen spørger. I dag skal der jubles. Jeg har
næsten lyst til at danse.
Han tager et par akavede dansetrin og svinger med fla-
get.

LANDSOLDATEN
Er De pludselig vild med dans?

MONRAD
Tidspunktet passer.

LANDSOLDATEN
Nå?

MONRAD
62, har du slet ikke fattet, at vi har vundet? Fjenden flygter.

LANDSOLDATEN *peger på kuglerammen*
Der er altså flere hundrede her, der ...

MONRAD
Jaja, 62, det er ærgerligt, men de faldt for en god sag.

LANDSOLDATEN
Det De kalder Deres sag?

MONRAD
Og din, 62. Din.

LANDSOLDATEN

Javel.

MONRAD

Er du slet ikke glad for at vi sejrede, 62?

LANDSOLDATEN

Er det endeligt?

MONRAD

Helt og aldeles. Krigen er forbi. Fjenden har gemt sig i hulerne.

LANDSOLDATEN

Har vi også vundet freden?

MONRAD

Vi har vundet krigen, 62. Når der ikke er krig, så er der fred.

LANDSOLDATEN

Hvordan kan vi slutte fred med dem, når de har gemt sig i hulerne?

MONRAD

Man slutter ikke fred med slyngler, 62, dem slår man.

LANDSOLDATEN

Så holder de jo ikke op med at være slyngler.

MONRAD

Og hvad så?

LANDSOLDATEN

Ja, det er jo sådan set det, jeg spørger om.

MONRAD

Hvad mener du?

LANDSOLDATEN

Jeg spørger, hvad der sker, når slynglerne kommer ud af hulerne igen.

MONRAD

Det gør de ikke.

LANDSOLDATEN

Det ville jeg da gøre, hvis jeg var dem.

MONRAD

Det kan de ikke, de har tabt krigen.

LANDSOLDATEN

Men de har ikke sluttet fred.

MONRAD

Der er fred.

LANDSOLDATEN

Sådan oplever de det vist ikke?

MONRAD

Det blæser vi på.

LANDSOLDATEN

Hvad nu hvis de slet ikke vil have fred?

MONRAD

Det kan jeg ikke forestille mig.

LANDSOLDATEN

Hvad nu, hvis de vil slås igen?

MONRAD

62! Hvad var det, du var i gang med?

LANDSOLDATEN

At tælle de døde.

MONRAD

Bliv ved med det.

LANDSOLDATEN

Javel. Må jeg også sørge?

MONRAD

Skulle det være nødvendigt, du er soldat?

LANDSOLDATEN *peger på en af kuglerne*

Det der er min bror.

MONRAD

Er det det?

LANDSOLDATEN *peger*

Det er min fætter.

MONRAD

Skidt, du får lov at sørge.

LANDSOLDATEN

Mange tak.

MONRAD

Det var så lidt.

Landsoldaten går ud.

En smule sorg kan vel tage sig pænt ud.

Frederik VII kommer ind med en sky af krudtrøg efter sig.

FREDERIK VII

Jeg har været derude, Monrad. Langt foran fronten. Kuglerne peb mig om ørerne. Grevinde Danner var rædselsslagen.

MONRAD

Peb kuglerne?

FREDERIK VII

Om de gjorde.

MONRAD

Jamen slynglerne er på vild flugt. De har smidt geværene.

FREDERIK VII

Hvordan kan kuglerne så pive?

MONRAD

Der er ingen kugler.

FREDERIK VII

Det føltes ellers sådan. Hvad er det, De har der? Champagne?

Monrad giver champagnen til kongen.

MONRAD

Sejren skal fejres.

FREDERIK VII

Jaså.

MONRAD

Og jeg skal fejres. Jeg får en orden, gør jeg ikke?

FREDERIK VII

Vil De have en orden?

MONRAD

Jeg synes, jeg fortjener det.

FREDERIK VII

Det vil jeg tro. Men det gik jo altså ikke uden bistand fra en vis stormagt.

MONRAD

Så skal den vel også have en?

FREDERIK VII

Hvad synes De?

MONRAD

Hvad synes De selv?

FREDERIK VII

Hvad jeg selv synes? Og det spørgsmål skal man høre fra Dem?
Jaja, vi finder ud af det.

MONRAD

Vi?

FREDERIK VII

Mig og Louise. - Nå, krudtrøgen har lagt sig. Tak for champagnen.

Scene 14. *Gade i København.*

*Dampe forsøger at komme af med sine hæfter til nogle
imaginære passerende (eller til publikum).*

DAMPE

Sandheden om regeringen? ... Nå ikke. - Vi tror, vi har vundet
krigen, hr. Det har vi ikke. ... Så må De undskylde.

H.C. Andersen kommer gående.

Hej De der, som skriver så smukt.

ANDERSEN

Oh ja. De har læst mig?

DAMPE

Naturligvis, hvem gør ikke det, men der er ét ord, jeg har ledt
forgæves efter.

ANDERSEN

Det gør mig ondt, ingen bør lede forgæves i mine værker.

DAMPE

Ordet er krig.

ANDERSEN

Det findes da. Der kom en soldat marcherende, en to ... han kom
fra krigen.

DAMPE

Ikke vores krig.

ANDERSEN

Nej da. Uf.

DAMPE

Det er den krig, jeg har ledt efter. Hvorfor skriver De ikke om den?

ANDERSEN

Om den rigtige krig? Åh nej da. Så kan jeg ikke sove om natten.

DAMPE

De kan læse om den her.

ANDERSEN *kaster et kort blik på forsiden*

Jamen dog! De er ham den rædsomme?

Afsides:

Oh Gud, jeg har jo mødt ham før. Hvordan kunne det ske? Fat mod, Andersen, fat mod.

Til Dampe:

Afskyelige menneske, krigen er forbi, jeg har selv hørt det. Freden har bredt sine englevinger over Danmark.

DAMPE

Løgn og latin.

ANDERSEN

Vores konge har sejret. Eventyret er fuldbragt.

DAMPE

Det var sgu ikke noget eventyr.

ANDERSEN

Jeg vil ikke høre om det. De burde skamme dem.

DAMPE

Hør nu her, Andersen.

ANDERSEN

Jeg holder det ikke ud. Nu får jeg tandpine. Åh nej.

Han løber ud. Kierkegaard kommer gående.

DAMPE

Nu må De altså lytte.

KIERKEGAARD

Nej tak. Kan jeg få lov at passere.

DAMPE

De er en begavet mand ...

KIERKEGAARD

Jeg vil ikke have dit elendige smædeskrift. I øvrigt har jeg hørt, at krigen er ovre.

DAMPE

Og det tror De på?

KIERKEGAARD

Du skal ikke blande dig i, hvad jeg tror på. Hvad der sker på det timelige plan er mig ligegyldigt.

DAMPE

Jamen ..

KIERKEGAARD

Til dette timelige plan hører ikke bare du, men også krigen og kongen og hele gejstligheden, ikke mindst biskop Monrad, og derfor er både du og dine ubegavede skrivelser aldeles irrelevante. Må jeg have lov?

Dampe stiller sig i vejen.

Du spilder min tid.

Kierkegaard fejer ham til side med paraplyen og går ud.

DAMPE

Elfenben.

Sælger igen til 'publikum'. Monrad kommer gående.

MONRAD

Er du på salgsturné, Dampe?

DAMPE

Overhovedet ikke. Jeg forærer den væk til enhver, der vil læse om Deres politiske lusk.

MONRAD

Og alligevel er der ikke den store afsætning, hvad? Krigen er slut, Dampe. Sejren er min.

Han går ud. Landsoldaten kommer gående med sin kugleramme.

DAMPE

Hvor kommer du fra?

LANDSOLDATEN

Isted Hede. Vi sejrede. Du må godt ønske til lykke.

DAMPE

Hvad med den der?

LANDSOLDATEN

Det er ikke noget, siger Monrad.

DAMPE

Hvor mange er der?

LANDSOLDATEN

De faldt for en god sag, sagde Monrad.

DAMPE

Til ingen nytte.

LANDSOLDATEN

Han sagde, det var det værd.

DAMPE

Og du er enig?

LANDSOLDATEN

Vi vandt jo.

DAMPE

Så du er glad?

LANDSOLDATEN

Ja da. Jeg bliver hjemsendt. Jeg trænger altså også til - du ved.

DAMPE

Og hvad har du så lært af tre års krig?

LANDSOLDATEN

Det ved jeg ikke.

DAMPE

Ingenting?

LANDSOLDATEN

Hvad var der at lære?

DAMPE

At gå i takt?

LANDSOLDATEN

Det kan jeg i hvert fald.

DAMPE

Det er det, der er misæren.

LANDSOLDATEN

Hvad mener du?

DAMPE

Du er ikke nogen Svej, 62. Begrav vores døde.

Landsoldaten går ud. Dampe sælger igen forgæves til 'forbipasserende'. Frederik VII kommer gående.

FREDERIK VII

Du er da også alle steder.

DAMPE

Ligesom den dårlige samvittighed.

FREDERIK VII

Jeg har god samvittighed. Kom ikke her. Vi vandt krigen.

DAMPE

Så læs her.

FREDERIK VII *tager ikke hæftet*

Du har levet forgæves, Dampe. Giv det til bymuseet. Jeg har jo sagt det. Du bliver en lille grinagtig fodnote i Danmarkshistorien.
Han går ud.

DAMPE

Jamen ...

Regine kommer gående.

REGINE

Jeg har ledt efter dig. Du har tasken fuld, kan jeg se.

DAMPE

Ingen vil kende sandheden.

REGINE

Det er klart, Jacob. Alle tror, Monrad har vundet.

DAMPE

Det er svært at modsige.

REGINE

Jeg har lavet et gravskrift.

DAMPE

Over hvem?

REGINE

Monrad selvfølgelig.

Hun rækker ham et ark.

Du kan tage det med i dit næste hæfte.

Hun synger:

Med et ego alt for stort til manden
blev han leder af en lilleputnation..
At få ændret slavesindstiltstanden
var hans allerførste gribende mission.

Begge synger:

Hissahussa, lilleput
vores land er sønderskudt
Vi må be' til vores trængsler snart er slut.

DAMPE synger

Med sin stejle målbevidste iver
fik han hurtigt splittet landet grundigt ad.
Et af mandens initiativer
var at gøre landets rige halvdel glad.

Begge synger omkvædet.

REGINE synger

Hans reformer kom i stride strømme
alt blev ofret for hans store magtbehov.
Men det værste var hans stormagtsdrømme
og foragten for hvad der var ret og lov.

Begge synger omkvædet.

DAMPE synger

Vi vil miste Jyllands ene ende
og de mange gode folk, der lever der.
Vores land bli'r ikke til at kende.
Vi skal leve med et tragisk mindreværd.

Begge synger omkvædet. Han byder hende armen. De går ud.

Slut på første akt.

2. AKT - 1864

Scene 1. *Gemak på slottet.*

MONRAD

Hvad er der galt?

FREDERIK VII

Jeg fryser.

MONRAD

Det er november, Deres Majestæt.

FREDERIK VII

Jeg ved det. Jeg fyldte 55 i oktober.

MONRAD

Det er ingen alder.

FREDERIK VII

Jeg skal snart dø.

MONRAD

Sludder.

FREDERIK VII

De har gjort mig syg, Monrad.

MONRAD

Hold dog op. De er ikke syg, og De skal ikke dø.

FREDERIK VII

Så kig.

Han peger på sit røde ansigt.

MONRAD

Herregud, lidt hævelse.

FREDERIK VII

Jeg har også feber. Og mareridt. Slagmarken, Monrad, fuld af lig.

MONRAD

Det var et grimt syn, ja, men De var glad for sejren, var De ikke?

FREDERIK VII

Jeg bange for den. De har tusindvis under våben.

MONRAD

Hvad fabler De om?

FREDERIK VII

De andre. Måske er de mere end hundrede tusinde. Og de hader os.

MONRAD

De har feber.

FREDERIK VII

Jeg kan ikke finde ud af det, Monrad. Dengang i 48, da handlede det om at slå en lille hertug. Nu er det hele den anden side af verden, der er på nakken af os.

MONRAD

De overdriver. Det er kun de lande, hvor de snakker kaudervælsk.

FREDERIK VII

Hvad er det, De har rodet os ud i, Monrad?

MONRAD

Måske skulle livlægen se på Dem?

FREDERIK VII

Før i tiden stod der respekt om Danmark. Hvad gør der nu? Den halve verden vrænger ad os. Og hvad gør De? 'Der er ikke noget at komme efter'.

MONRAD

Selvfølgelig er der ikke det.

FREDERIK VII

De andre ligger klar i skyttegravene.

MONRAD

No problem.

FREDERIK VII

De sidder i deres skyttehuller lige foran Dybbøl.

MONRAD

Den der feber ...

FREDERIK VII

Hvor mange mand har vi på skanserne?

MONRAD

Vi har rigeligt.

FREDERIK VII

Hold op, Monrad. Nok er jeg syg, men jeg følger med i elendigheden. Er De slet ikke bekymret?

MONRAD

Dybbøl kan ikke indtages.

FREDERIK VII

De er stærk i troen, Monrad.

MONRAD

Med god grund.

FREDERIK VII

Lidt mere tvivl, så havde det ikke været os mod resten af verden.

Hvorfor er De så stædig?

MONRAD

Hvis De har feber, hvorfor går De så ikke og lægger Dem?

FREDERIK VII

Det kan jeg ikke. Jeg tænker på ligene. Det gør De ikke, vel?

MONRAD

Selvfølgelig gør jeg det.

FREDERIK VII

Men ikke på samme måde. De ser dem som brikker i et spil.

MONRAD

Hvornår er De blevet så sentimental?

FREDERIK VII

Jeg er ikke sentimental. Jeg har bare lært af det, jeg så. Alle de lig, Monrad. Alle de arme og ben, der var flænset af. Indvolde, der hang ud. Kroppe uden hoveder.

MONRAD

Det må man leve med.

FREDERIK VII

Vold er ikke vejen.

MONRAD

Den er nødvendig. Det er den kurs, vi har valgt.

FREDERIK VII

Vi?

MONRAD

Folket, Deres Majestæt. Det demokratiske folk, de har valgt mig og min kurs.

FREDERIK VII

En blind kaptajn, der sejler mod katastrofen.

MONRAD

Der bliver ingen katastrofe.

FREDERIK VII

Danmark var stort engang, Monrad. For hver krig er vi blevet mindre og mindre.

Han peger på hjernen.

Også her.

MONRAD

Ja tak.

FREDERIK VII

Må Gud tilgive Dem, Monrad. De har gjort mig syg.

MONRAD

Så gå dog ind og dø.

FREDERIK VII

Det tror jeg, jeg vil. Jeg holder ikke til at se Danmark blive endnu mindre.

Han går ud.

MONRAD

Gamle idiot. Resultatet af indavl.

Landsoldaten kommer ind med en bylt under armen.

LANDSOLDATEN

Syersken kom med den her.

Han folder bylten ud. Det er en bispekåbe.

Jeg havde helt glemt, De også er stærk i troen. Vil De prøve den?
Der er sat plads af her til Deres orden.

MONRAD

Er der ikke plads til to?

LANDSOLDATEN

Har De fået en til?

MONRAD

Den får jeg efter sejren.

LANDSOLDATEN

Bliver der krig igen?

MONRAD

Muligvis, 62, men så får vi en ny sejr.

LANDSOLDATEN

Og så skal De ud og regere over en større menighed?

MONRAD

Sådan kan man godt sige det, ja.

LANDSOLDATEN

Til lykke med det.

Scene 2. Assistens kirkegård.

Regine står ved Kierkegaards grav. Jenny Lind kommer ind.

JENNY LIND

Hejsan. Vad gör du här? Läggar blommor på graven?

REGINE

Nej da. Men jeg kommer tit forbi.

JENNY LIND

Varför?

REGINE

For at blive mindet om, hvad jeg slap for.

JENNY LIND

At bli' tidig änka?

REGINE

Ikke kun det. Hvordan ville mit liv have været? Han levede på en verdensfjern sky.

JENNY LIND

Och diskuterade med Gud?

REGINE

Og ville altid have ret.

JENNY LIND

Och det var inte bra?

REGINE

Jeg ville ikke have en mand kun af ånd.

JENNY LIND

Men i stället?

REGINE

En mand, der ikke vendte ryggen til mig.

JENNY LIND

Det låter förståndigt. Skal han ha' en sång?

REGINE

Fortjener han det?

JENNY LIND *synger*

I Danmark bor de märkvärdigsta män,

krigsherrar och filosofer.
Dom väljer som regel igen och igen
freden og kvinnan som offer.

Talt:

Skal vi gå och få en öl?

REGINE

Det låter bra.

*De går ud. Kierkegaard stiger op af graven iført
ligskjorte.*

KIERKEGAARD

Møgkælling! - Dumme gimpel! - Tænk at hun skal optræde i biografien over mig som en af gåderne i mit liv. De tusindvis af sider, jeg har skrevet, vil ikke få lov at stå som et uantastet monument over mit rige indre liv. I stedet skal erindringen om mig besudles med denne latterlige lille begivenhed, til skadefro fornøjelse for alle dem, der ikke fatter en lyd af mit forfatterskab, men derimod med fryd vil vælte sig i alskens pinlige formodninger og sjofle gætterier om de slibrige hensigter, jeg naturligvis må have haft. Ækelt er det, men det, man ikke kan forhindre ...

FREDERIK VII *kommer ind, også i ligklæde*

Det må man leve med. Slap af, Søren. I vores tilstand er arrigskab ikke noget, man kommer langt med. Hvad synes du i øvrigt om det?

KIERKEGAARD

At være død?

FREDERIK VII

Det kan ikke anbefales, vel? Her er hverken øl eller snaps, for ikke at tale om champagne. Men du har da ret i, at man tænker på sit eftermæle. Jeg tror ikke, du skal tage det der med Regine så tungt. Der ligger stribevis af damer i fodsporene efter store mænd. Også selvom de er små.

KIERKEGAARD

Det ved I konger alt om?

FREDERIK VII

Mon ikke? Hvis det er det eneste, der bekymrer dig -
Fingerknips.

KIERKEGAARD

Hvad bekymrer Dem?

FREDERIK VII

Du skulle bare vide.

KIERKEGAARD

Grevinden?

FREDERIK VII

Gud fri mig vel nej. Folket elsker hende. Hun er en af deres. Så det er ingen belastning. Jeg tror såmænd også, de holdt lidt af mig. Jeg drak i hvert fald som et svin ligesom dem. Men det er jo ikke meget af et eftermæle.

KIERKEGAARD

Så er der fejltrinnet med grundloven.

FREDERIK VII

Fejltrinnet? Det var da min bedste gerning. Den ros skal jeg have.

KIERKEGAARD

Ros?

FREDERIK VII

Vi slap for pøbeloptøjer.

KIERKEGAARD

Ved at give magten til pøblen.

FREDERIK VII

Jeg ved godt, du havde noget med biskopper, Søren, men Monrad - meget kan du sige om ham, men pøbel, det er for langt ude.

KIERKEGAARD

Han leflede for pøblen.

FREDERIK VII

Giv mig et eksempel.

KIERKEGAARD

Hvem stemte han sammen med i Rigsdagen? Altid.

Kongen sukker.

Vil De have et til?

Kongen slår fortabt ud med armene.

Det er folkestyrets problem, Deres Majestæt. Det er netop der, De tog fejl. Skal man have et flertal af folket bag sig for at regere, så slipper man ikke for pøblen, og dermed heller ikke for dumheden, griskheden, egoismen og det indskrænkede snæversyn - for ikke at tale om angsten for det nye og det anderledes.

FREDERIK VII

Du ville hellere beholde kongen?

KIERKEGAARD

I princippet ja.

FREDERIK VII

Men i praksis?

KIERKEGAARD

Skal jeg sige sandheden?

FREDERIK VII

Det er nok bedst at lade være. Jeg ved det godt. Men jeg fortryder nu ikke det med folkestyret.

KIERKEGAARD

Hvad så med krigen?

FREDERIK VII

Behøver vi tale om den?

KIERKEGAARD

Hvorfor ikke?

FREDERIK VII

Det var altså Monrads ide.

KIERKEGAARD

Men De protesterede ikke.

FREDERIK VII

Hvad havde det nyttet?

KIERKEGAARD

Det havde måske gavnet samvittigheden.

FREDERIK VII

Du taler sgu ligesom Dampe.

KIERKEGAARD

Måske havde det også stoppet vanviddet.

FREDERIK VII

Hvad mener du?

KIERKEGAARD

Det fortsætter jo.

FREDERIK VII

Jeg troede ikke, du fulgte med.

KIERKEGAARD

Herregud, ligene taler for sig selv.

FREDERIK VII

Sig det ikke.

KIERKEGAARD

Hvordan har De det med det?

Kongen slår opgivende ud med armene.

Det letter ikke at være død, vel?

FREDERIK VII

Er du glad for dine rene hænder, Søren?

KIERKEGAARD

Jeg vil i hvert fald ikke bytte.

FREDERIK VII

Du mener, jeg fortjener min dårlige samvittighed?

KIERKEGAARD

Det gør vi alle sammen, Deres Majestæt. Nogen mere end andre.
God bedring.

FREDERIK VII

Ha ha. - Går du?

KIERKEGAARD

Kisten kalder.

Han stiger halvvejs ned i graven.

Hvil i fred, siger man. Det er en stor løgn. Ikke sandt?

FREDERIK VII

Jo.

Kierkegaard forsvinder helt.

Det hjælper ikke engang at smække med låget.

*Frederik VII svæver hjem til Roskilde. H.C. Andersen
kommer ind, ser sig om og vrænger så næse ad Kierke-
gaards grav.*

ANDERSEN

Grimme mand.

KIERKEGAARD *dukker op igen*

Hvabehar!

ANDERSEN

Oh Gud. Gå dog i graven igen, De, der ikke kan med kvinder.

KIERKEGAARD

Du sku' snakke. Ha.

ANDERSEN

Mig?

KIERKEGAARD

Indklemte pikspiller.

ANDERSEN

Hvad?

KIERKEGAARD

De døde ser alt, lille Andersen.

ANDERSEN

Uf.

Han løber hurtigt ud, men når lige at råbe:
Kolde gespenst.

Scene 3. Dybbøl.

*Nattehimmel. Lysglimt. Fjern kanontorden. Geværild.
Krudtrøg. Det lysner lidt. Lydene fader væk. Landsoldaten
ligger livløs, men løfter så hovedet.*

LANDSOLDATEN *synger*

Fjendens kanoner blev pludselig tavse.
Stilheden trængte sig truende på.
Forårets fuglesang fik sig en pause.
Mit hjerte holdt næsten op med at slå.
Solen blev kold og holdt op med at skinne.
Himlen var ikke længere blå.
Dødens engle fløj rundt for at finde
alle de mange der skulle forgå.

Dødens engel kommer ind i baggrunden, uden at landsoldaten ser hende.

Jeg tænkte på alt det, vi hidtil har døjet.
Skal dette mon være min sidste dag?
Angsten sad som en kniv gennem øjet.
Jeg hørte kun englenes vingeslag.
De svævede rundt og var klar til at hente
alle de stakler, som fjenden har skudt.
Hvad tænker man så, når man bare kan vente?
En eneste tanke: om lidt er det slut.
Døden er nær.
Om lidt er hun her.
Var det nu også det værd?

DØDENS ENGEL *synger*

Så brød det løs med ufattelig grumhed.
Blodrus og vanvid og blindt raseri.
Der blev sat punktum for danskernes dumhed.
Da dagen var ovre var slaget forbi.
Jorden var dækket med blod og med døde.
Slaget var uigenkaldeligt tabt.
Såret på sjælen vil altid bløde.
Et bittert og smertefuldt traume blev skabt.

Hun går hen til ham.

Nu ligger du her, de har skræmt dig til døde,

du stinker af jord og af kvalmende bræk
Du venter på englen, du ved du skal møde.
Øjnene lyser af vanvid og skræk

*Englekostumet glider af hende og forsvinder til vejrs med
kjortel og blafrende vinger, hun er nu Regine i sygeple-
jerskeuniform og knæler ved siden af ham.*

Du har erfaret hvad krig kan forvolde.
Rædslen kan ikke beskrives med ord.
Livet lykkedes det at beholde.
I sjælen sidder der dybe spor.

*Hun lader ham drikke af en feltflaske og tørrer hans
pande.*

Lindre din smerte, det ville jeg gerne.
Men den vil for altid bo i dit bryst.
Skræmmende drømme vil plage din hjerne.
Ingenting kan jeg sige til trøst.
Hun hjælper ham på benene.

LANDSOLDATEN *synger*

Skæbnen er sær.
Døden var nær.

REGINE *synger*

Fremtiden mere end svær.

Dampe kommer ind.

REGINE *talt*

Kommer du for at håne ham?

DAMPE

For hvad dog?

REGINE

For at have meldt sig til det her vanvid?

DAMPE

Det kunne ikke falde mig ind. Han har brug for alt andet end hån.
Er han såret?

REGINE

Ikke på kroppen.

DAMPE

Så lad mig. Du har nok at gøre.

Til landsoldaten:

Kom.

*Han hjælper ham på benene og støtter ham, da de går ud.
Regine knæler ved en anden imaginær såret.*

Scene 4. *Sakristi.*

*Monrad står foran et legemsstort spejl og spejler sig,
stadig iført skyklapper, men nu i bispekåbe.*

MONRAD

Skulle mit eftermæle ikke blive smukt? Jovist. Jeg skrev grundloven, og ligesom Moses skilte jeg vandene og gik tørskoet gennem min regeringstid. Jeg lærte danskerne, at demokrati først og fremmest handler om magt.

Han ifører sig mitra og nyder synet.

Jeg viste, at magt får man ved at tage den. Jeg satte Danmark på verdenskortet, og glem ikke, jeg førte Danmark i krig - fordi ...

Han vender sig fra spejlbilledet, fordi han pludselig mangler ord og begrundelse.

Hvordan var det? ...

Så vender han sig trodsigt til spejlbilledet.

Jo! Fordi dette middelmådige land, befolket af slavesjæle, trængte til storhed og handlekraft. Til udsyn og fremsyn og nye muskler på suppen. Ingen ussel neutralitet her.

Han stiger op på en skammel, ser sig i spejlet og opdager, at han ikke kan se sit hoved. Han stiger ned igen og stiller spejlet skråt. Så stiger han igen op på skamlen og nyder synet.

Ja, ja, sig ikke at jeg tog fejl. Det, jeg efterlader mig, er et forandret Danmark. Forandret til ukendelighed. Jeg fik gamle dages mugne fællesskab erstattet med kampen ... kampen for ...

Han mangler igen ord og begrundelse. Så vender han sig igen trodsigt til spejlbilledet.

Nemlig! Den helt nødvendige kamp for de sande værdier. Ret ryggen, Monrad, dit eftermæle vil blive hugget i granit. - Om jeg så selv skal gøre det.

Andersen kommer ind. Monrad stiger hurtigt ned fra skamlen.

ANDERSEN

Oh sig mig - jeg har været både her og der, Kastellet og den Berlingske avis. Rygtet siger, at Dybbøl mølle er skudt i grus og alting forbi. Kan det have sin rigtighed?

MONRAD

Selvfølgelig kan det ikke det.

ANDERSEN

Er dem, De kaldte slynglerne, slet ikke slået?

MONRAD

Hør nu her, Andersen. Vi har foretaget et lille tilbagetog.

ANDERSEN

Åh nej.

MONRAD

Til fordel for en ny strategi.

ANDERSEN

Så vi har forladt Dybbøl?

Monrad svarer ikke.

Har vi?

MONRAD

Generalerne mente, det var bedst. Men det var altså ikke mig, der gav ordre til det.

ANDERSEN

Det var dog skrækkeligt. Jeg må fælde en tåre.

MONRAD

Ja, gør De det.

ANDERSEN

Rygtet sagde også, at De går af?

MONRAD

Fæld bare en til.

ANDERSEN

Jeg forstår det ikke.

MONRAD

Det er ellers ret enkelt. Jeg synes det er på tide med nye udfordringer. Der er jo andre steder i verden, hvor man har brug for en mand med mine evner.

ANDERSEN

Det er krigen, jeg ikke forstår. Hvorfor skulle vi have den? Hvordan kunne vi tabe den? Hvad sker der nu?

MONRAD

Kære digtermand, foreløbig skal vi sørge lidt.

ANDERSEN

Det gør jeg allerede.

MONRAD

Tril, tåre. Tril

Dampe kommer ind.

DAMPE *til Monrad*

Nå det er her, De gemmer Dem.

MONRAD

Hvorfor skulle jeg gemme mig?

DAMPE

For ikke at stå til regnskab.

MONRAD

For hvad dog?

DAMPE

Det skal jeg sige Dem.

MONRAD

Kort, tak.

DAMPE *synger:*

En gal politik. En krig, De har tabt.
Den splittelse, som De så kynisk har skabt.
Et Danmark, hvis fordomsfri sjæl De har solgt.
Samt alle de lidelser, De har forvoldt.

Monrad vender ryggen til, smækfornærmet.

ANDERSEN

De gjorde ham ked af det.

DAMPE

Det kunne man håbe.

ANDERSEN

Hvad er De dog for et menneske?

DAMPE

Trøst Dem. Alt preller af på ham.

ANDERSEN

Hvordan kan De dog dømme ham?

DAMPE

Det kan jeg heller ikke, desværre. Det vil eftertiden heldigvis råde
bod på.

MONRAD

Hvad vil De? Udover at intimidere mig?

DAMPE

Ingenting. Hvad skulle det nytte?

Han synger:

Jeg kom kun fordi at alt er forbi.
Krigen var rendyrket idioti.
Ligene ligger i mudder og snavs.
Vreden jeg føler er hjemløs og tavs.

MONRAD

Aha.

DAMPE *synger*

Jeg kom for at se den mand, der stod bag.

Som stædigt og dumt tabte slag efter slag.
Beklager han dybt, at soldaterne led?
Angrer han alt? Er han knust og brudt ned?

Monrad går ud.

DAMPE *talt*

Det er han ikke. Krigen var et vildt eventyr, hr. digter. Men ikke af
Deres slags.

JENNY LIND *kommer ind*

Ni ska hålla en sörje-gudstjänst i morron. Monrad har bett mig
sjunga.

DAMPE

De stiller op for hvem som helst, hvad? Bare De er på?

JENNY LIND

Jag sjungar för de döda, kära Dampe.

ANDERSEN

Oh, det er så smukt af Dem. Ikke sandt, hr. Dampe?

DAMPE

Vi må håbe de døde får glæde af det.

ANDERSEN

Hvad er De dog for et menneske?

Til Jenny Lind:

Monrad er i kirken.

*Han byder hende armen for at føre hende til kirken, men
hun tager den ikke, men går selv foran og ud med Ander-
sen som en lille hund bagefter. Landsoldaten kommer ind
og giver Dampe hånden.*

LANDSOLDATEN

Du skal have tusind ...

DAMPE

Jatak, du skylder mig ingenting.

LANDSOLDATEN

Jeg troede du var mod krigen?

DAMPE

Jeg er ikke mod mennesker i nød. Har du det bedre?

LANDSOLDATEN

Ja tak. Jeg var ikke mellem dem, der mistede arme og ben.

DAMPE

Eller blev syg i sindet?

LANDSOLDATEN

Gudskelov.

DAMPE

Hvad så nu?

LANDSOLDATEN

Ja det skulle jeg tale med Monrad om.

DAMPE

Monrad? Hvad fanden har dit liv med Monrad at gøre?

LANDSOLDATEN

Det er ham, jeg har tjent.

DAMPE

Manden har kørt Danmark i sæk. Han er færdig i rigsdagen.

LANDSOLDATEN

Han er her da endnu.

DAMPE

Som hvad?

LANDSOLDATEN

Jeg har fulgt ham gennem alle årene.

DAMPE

Og ingenting set? Ingenting lært?

LANDSOLDATEN

Jeg er jo ikke sådan en, der slår hånden af folk, og han ville da det rigtige, sagde han.

DAMPE

62. Er du sikker på, du ikke er sindssyg? Folket er færdig med ham. Er du ikke en del af folket?

LANDSOLDATEN

Hvorfor er du altid modsat?

DAMPE *til publikum*

His masters voice. Det er håbløst.

Han går ud. Monrad kommer ind.

MONRAD

Eja 62. Hvad nu?

LANDSOLDATEN

Livet skal gå videre.

MONRAD

Ja, lad os tale om livet. Det har store planer med mig. Og det har jeg fortjent.

LANDSOLDATEN

De er da vist i højt humør?

MONRAD

Der er heldigvis folk ude i den store verden, der har set de evner, jeg har.

LANDSOLDATEN

Så nu skal De rejse?

MONRAD

Jeg har stadig store ting at udrette. Jeg har en mission, 62. En kamp at kæmpe.

LANDSOLDATEN

For hvad?

MONRAD

Mine værdier, 62. Det forstår du vel?

LANDSOLDATEN *forstår ingenting*

Naturligvis.

MONRAD

Jeg sejler snart.

LANDSOLDATEN

Det lyder dejligt. Det har jeg altid ønsket mig. At sejle på de store have.

MONRAD

Det har du aldrig prøvet?

LANDSOLDATEN

Næh, kun Storebælt og turen over Alssund. Vil De høre om den?

MONRAD

Nej tak.

LANDSOLDATEN

Den vil jeg også helst glemme. Hvad skal De lave?

MONRAD

Grundlægge et nyt samfund, 62. Bygge det op fra ingenting til noget stort.

LANDSOLDATEN

Det lyder interessant.

MONRAD

Kunne det friste dig at deltage?

LANDSOLDATEN

Ja da.

MONRAD

Så må du bære min mitra.

Landsoldaten ser sig om efter noget bærbart.

Her.

*Han tager mitraen af og giver den til landsoldaten,
der tager den på.*

Jeg sagde bære. Ikke tage på.

*Landsoldaten tager mitraen af. De går ud. Landsoldaten
bagest og meget andægtig.*

Scene 5. Kongens Have.

*Regine sidder på en bænk og læser Berlingske Politiske
og Avertissements Tidende. Dampe kommer ind.*

DAMPE

Må jeg sætte mig?

REGINE

Somme tider undrer du mig.

DAMPE

Hvordan det?

REGINE

Som nu, hvor du er høflig og borgerlig velopdragen. Det passer ikke til den anden side af dig.

DAMPE

Kværulanten og oprøreren?

REGINE

Ham, der er fuld af had til magten og uretten. Sådan er du i det ene øjeblik. I det næste er du venligheden selv, sød og elskværdig.

DAMPE

Skulle det ikke passe sammen?

REGINE

Jeg sagde, det undrer mig.

DAMPE

For mig er der ingen modsætning. Det samfund, jeg ønsker, er

både venligt og velopdraget. For ikke at bruge de store ord og sige kærligt. Hvis det ikke er det syn, der driver oprøreren, så ender det hele i gold destruktion.

REGINE

Du må godt sætte dig.

DAMPE

Forstår du mig?

REGINE

Jeg er enig, Jakob.

DAMPE sætter sig

Skriver han noget fornuftigt, den gode Berling?

REGINE

Det er alt sammen såre trist. Krigen var ingen nytte til. Den efterlader et sår, der ikke vil hele. De slyngler, som Monrad ville udrydde, er der endnu. Freden er kun en lap papir på et skrivebord.

Hun giver ham avisen.

Alt det blod, Jakob.

Hun synger:

Danmark, en skamskudt nation.

Vemod og resignation

det er hvad krigen har skabt.

DAMPE *synger*

Danmark, en vildledt nation.

Vrede og desperation

over de liv der gik tabt.

REGINE

Den eneste gode nyhed står på side fire. - Monrad forlader Danmark.

DAMPE

Hvorfor?

REGINE

Han vil noget større, står der.

DAMPE

Hvor?

REGINE

På den anden side af det store hav.

DAMPE

Hvad vil han der?

REGINE

Aner det ikke. Starte et ny liv måske. Grundlægge et nyt samfund?

DAMPE

Nu, hvor han har sat det gamle over styr?

REGINE

Han er ikke let at blive klog på.

DAMPE

Nej, han er ret tilknappet.

REGINE

Til gengæld er han ligesom alle andre opkomlinge enormt aggressiv, inde bag knapperne. Desværre mangler han noget.

DAMPE

Hvad?

REGINE

Indre format. Hvad er det han går efter?

DAMPE

Magten.

REGINE

Kun det?

DAMPE

Resten er tomhed.

REGINE

Og drej efter vinden?

DAMPE

Ja.

Hun rejser sig. Han rækker hende avisen.

REGINE

Du må godt beholde den.

Hun går ud.

Scene 6. *New Zeeland.*

Grønt græs. Et lam, gerne udstoppet og på hjul. Landsoldaten på en tue. Lammet bræger.

LANDSOLDATEN

Jaja, du savner din mor og resten af flokken. Jeg forstår dig godt. Jeg savner også Danmark. Havde jeg vidst, vi skulle om på den anden side af jorden - New Zeeland, jeg fatter det ikke, hvad

fanden ville han her? ... Det er ikke for det, lille ven - dit land ser da ikke værst ud, men jeg er altså træt af lammekølle, det kan jeg godt sige dig.

Lammet bræger. Monrad kommer ind, iført mitra, skyklapper og bispekåbe.

MONRAD

Nå, du har fundet en at snakke med?

LANDSOLDATEN

Man bliver jo nøjsom.

MONRAD

Men I forstår hinanden?

LANDSOLDATEN

Vi bræger i kor. Vil De vide om hvad?

MONRAD

I savner jeres forældre.

LANDSOLDATEN

Og konen. Vi har været her i fire år, med lammekølle hver anden dag. Men hvad er det blevet til?

MONRAD

Du er da ikke utilfreds, 62?

LANDSOLDATEN

Lidt, jo. Det må De undskylde.

MONRAD

Alt forladt. Men når du spørger, hvad det er blevet til, så undrer jeg mig. Har du slet ikke lagt mærke til at jeg har passet karrieren?

LANDSOLDATEN

Jovist, De har spadseret rundt med karrierekalotten, siden vi kom. Men bortset fra det?

MONRAD

Den er jeg altså stolt over. Det er du vel også?

LANDSOLDATEN

Hvis jeg må være ærlig, så har jeg kedet mig. Her sker ingenting. På trods af kalotten.

MONRAD

Det er det fine ved den. Den er i øvrigt guldbroderet.

Han blafrer affekteret med bispekåben.

Og det her er ren silke. Det er en vigtig stilling, jeg har.

LANDSOLDATEN

Som leder af en lille sekt.

MONRAD

Det er ikke nogen lille sekt, 62. Medlemmerne har stor betydning.

LANDSOLDATEN

Sikkert. Jeg ved jo ikke, hvad I laver.

MONRAD

Vi taler sammen, 62. Vigtige samtaler.

LANDSOLDATEN

Tænker De aldrig på at vende tilbage?

MONRAD

Til Danmark? Det kunne ikke falde mig ind.

LANDSOLDATEN

Hvorfor ikke?

MONRAD

Hvad skulle jeg der?

LANDSOLDATEN

Nej, det er klart. Måske vil man heller ikke have Dem igen?

MONRAD

Hvad i alverden mener du? Hvis jeg vendte tilbage, ville jeg blive modtaget med kyshånd.

LANDSOLDATEN

Ville De det?

MONRAD

Tror du mig ikke?

LANDSOLDATEN

Jo da. Jeg tænkte på enkerne.

MONRAD

62. Du har aldrig forstået, at hvor der handles, der spildes. Men sådan er det. Og handlet, det har jeg. Jeg hører ikke til nølerne. Det anerkender alle.

LANDSOLDATEN

Også dem, der har mistet arme og ben og lidt af forstanden?

MONRAD

Du tænker for meget, 62. Det er jo derfor vi er her.

LANDSOLDATEN

Der var også nogle, der syntes at vores nye demokrati ...

MONRAD

Hvad med det?

LANDSOLDATEN

Jo altså ...

MONRAD

Det var mig, der gav jer det, har du glemt det?

LANDSOLDATEN

Nej, jeg er evigt taknemmelig, men der var altså nogle, der mente, at det dersens demokrati - at det blev ikke brugt helt fornuftigt.

MONRAD

62. Blev du ikke sendt herud for at hente lammet til slagtning?

LANDSOLDATEN

Jo, hr. Monrad.

MONRAD

Skulle du så ikke trække af med det?

LANDSOLDATEN

Det er nok bedst, jo.

MONRAD

Hils i køkkenet.

LANDSOLDATEN

Kom så - lammekølle.

Han trækker af sted med lammet. Lammet bræger mismodigt.

Jaja, vi må vænne os til det.

Scene 7. Epilog.

Alle personerne, undtagen Monrad, står foran en neutral baggrund.

KIERKEGAARD

Jeg er godt knotten over det her.

FREDERIK VII

Hvorfor dog det? Du medvirker i en god sag.

KIERKEGAARD

Politik! Pføj.

FREDERIK VII

Det er det, der driver verden.

KIERKEGAARD

De tager fejl. Det, der driver verden, er grådighed. Og hvad kan politikerne gøre ved det? Ingenting, de må nøjes med at råbe øv eller hurra, alt efter deres forskellige vindretninger. Enige kan I jo heller ikke blive.

FREDERIK VII

Så enkelt er det ikke, Søren. Krigen blev ikke vedtaget af de grådige, men af politikerne, så hvad siger du til det?

KIERKEGAARD

Jeg spørger hvorfor man bliver politiker. Der er to grunde, Deres Majestæt. Enfoldighed og forfængelighed. Begge dele så man her. Sådan er demokratiet. Det store flertal, pøblen, kunne ikke drømme om at vælge tænkende mennesker.

FREDERIK VII

Er det derfor du aldrig stillede op til valg?

KIERKEGAARD

Mig?

DAMPE

Du kunne have prøvet.

ANDERSEN

Hvem ville have stemt på ham?

DAMPE

De tænkende.

ANDERSEN

Men ikke alle de andre.

DAMPE

Hvorfor ikke?

ANDERSEN

En latterlig figur i stumpebukser?

KIERKEGAARD

Pøbel!

JENNY LIND *til H.C.*

Varför ställde inte du upp?

KIERKEGAARD

Han havde tandpine.

JENNY LIND

Är detta dansk åndsliv?

DAMPE

Ja, frøken Lind.

JENNY LIND

Jag gratulerar.

LANDSOLDATEN

Nu må I styre jer. Herregud, vi er her jo bare for at sætte en sidste krølle på halløj. Med en sang på læben. Var det ikke det, vi skulle?

REGINE

62 har ret. Vi gør facit op.

Hun synger.

Monrads krig blev tabt.

DAMPE *synger*

Den burde aldrig være ført,
for vores land og vores gode ry blev mindre.

REGINE *synger*

Nu står vi så med sorgen -

DAMPE *synger*

Her hvor løbet det er kørt.

REGINE *synger*

En bitter sorg som ingen trøstens ord kan lindre.

DAMPE *synger*

Den krig, som Monrad førte, har for altid ændret alt.

FREDERIK VII *synger*

Mit gamle Danmark får jeg aldrig mer igen.

DAMPE *synger*

Han brød brutalt og helt bevidst med den moral, der gjaldt.

REGINE *synger*

Og ville aldrig indse, hvor det førte hen.

DAMPE *synger*

Hvem forstår i dag, at han fik held til alt det der?

REGINE *synger*

Og at et knebent flertal lydigt gav ham støtte?

KIERKEGAARD *synger til Dampe*

Og hvem begriber, hvorfor du så stædigt er kontrær?

ANDERSEN *synger*

Når det var meget lettere at holde bøtte.

LANDSOLDATEN *synger*

Og hvorfor holdt jeg bøtte, når jeg burde ha' sagt fra?
Det var jo ganske klart det ville ende galt.

JENNY LIND *synger*

Näh du har rätt, att inte säga till er inte bra.

FREDERIK VII *synger*

Men faktum er, at fyren fejlede fatalt.
Folket delt i to. Oppositionen tværet ud.

LANDSOLDATEN *synger*

Det halve udland har vi skaffet os på nakken.

FREDERIK VII *synger*

Det Danmark, som vi kendte, har han gjort til prøveklud.

LANDSOLDATEN *synger*

For no'en ideer, der sku' hældes i kloakken.

REGINE *synger*

Vi be'r om dialog og demokratisk sindelag
og ærlig lyst til samarbejdets sunde vej.

DAMPE *synger*

Til ham, der bruger magten på sin egen snævre sag
kan svaret ikke være andet end et nej.

*Alle bukker og går hurtigt ud. Det neutrale bagtæppe
skilles. Monrad træder frem, stadig iført skylapper, mitra
og bispekåbe.*

MONRAD

Herregud. Pøbel.

SLUT

Blændet af magtens magi

Side 4, 13 og 16

Kaj Himmelstrup

Blændet af magtens magi be - sat - te de Chri - sti - ans
dri - ves af vil - jen til magt. in - tet må gå dem i -

borg. Fra nu af er fre - den for - bi.
mod. De ind - gik en tan - ke - løs pagt.

Dan - mark skal hyl - les i sorg. De
Dan - mark skal sej - le i blod.

The musical score is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 6/8. It consists of three staves. The first staff contains the first line of the song, the second staff contains the second line, and the third staff contains the third line, which includes a first ending (marked '1') and a second ending (marked '2').

Den kendte skønånd

Side 9

Kaj Himmelstrup

Den sto - re skøn - ånd va - sker si - ne hæn - der
in - de bag sin el - fen - bens - mur. Det er
ik - ke li - ge der hos ham, det bræn - der. Han
tæn - ker kun på lit - te - ra - tur.

The musical score is written in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#) and a time signature of 2/4. It consists of four staves. The first staff contains the first line of the song, the second staff contains the second line, the third staff contains the third line, and the fourth staff contains the fourth line. The score ends with a double bar line.

Faneme nej

Side 11

Kaj Himmelstrup

Fa - ne - me nej! De ty - ve år skal ik - ke væ - re spildt. Er der
 vil - je er der vej. At stop - pe kam - pen her er sgu for vildt.

Monrad fører hellig krig

Side 27

Kaj Himmelstrup

Mon - rad fø - rer hel - lig krig. Fol - ket spør til hvil - ken nyt - te,
 hvor - for al - le dis - se lig? Mon - rad la'r sig ik - ke flyt - te.

Med uforskammet arrogance

Side 30

Kaj Himmelstrup

Med u - for - skam - met ar - ro - gan - ce og
 De gik i krig med blin - de øj - ne
 ind - gik de en all - li - an - ce der lod og hånt om
 gav som grund en ræk - ke løg - ne. Lov og ret blev
 min - dre - tall - let. Det blev star - ten på for - fal - det.
 bort - for - tol - ket. Det blev skam - mens tid for fol - ket.

Med et ego

Side 56

Kaj Himmelstrup

Med et e - go alt for stort til man - den blev han le - der af en lil - le - put - na -
tion. At få æn - dret sla - ve - sinds - til - stan - den var hans
al - ler - før - ste gri - ben - de mis - sion. His - sa - hus - sa, lil - le - put, vo - res
land er søn - der - skudt, vi må be' til vo - res trængs - ler snart er slut.

I Danmark bor

Side 62

Kaj Himmelstrup

I Dan - mark bor de märk - vår - dig - ste män,
krigs - her - rar och fi - lo - sof - fer. Dom
väl - jer som re - gel i - gen og i - gen
fre - den och kvin - nan som of - fer.

Fjendens kanoner

Side 68

Kaj Himmelstrup

Fjen-dens ka-no-ner blev plud-se-lig tav-se. Stil-he-den træng-te sig tru-en-de på.
tænk-te på alt det, vi hid-til har dø-jet. Skal det-te mon væ-re min sid-stedag?

For-å-rets fug-le-sang fik sig en pau-se. Mit hjer-te holdt næ-sten op med at slå.
Ang-sten sad som en kniv gen-nem ø-jet. Jeg hør-te kun eng-le-nes vin-ge-slag. De

So-len blev kold og holdt op med at skin-ne. Him-len var ik-ke læn-ge-re blå.
svæ-ve-de rundt og var klar til at hen-te al-le de stak-ler, som fjen-den har skudt. Hvad

Dø-dens eng-le fløj rundt for at fin-de al-le de man-ge, der skul-le for-gå. Jeg
tæn-ker man så, når man ba-re kan ven-te? En e-ne-ste tan-ke: om lidt er det slut.

Dø-den er nær. Om lidt er hun her. Var det nu og-så det værd?

En gal politik

Side 71 og 72

Kaj Himmelstrup

En gal po - li - tik. En krig, De har tabt. Den
split - tel - se, som De så ky - nisk harskabt. Et Dan - mark hvis for - doms fri - e
sjæl, De har solgt. Samt al - le de li - del - ser, De har for - voldt.

The musical score is written on three staves in 4/4 time. The melody is simple, using mostly quarter and eighth notes. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables across notes.

Danmark en skamskudt nation

Side 76

Kaj Himmelstrup

Dan - mark, en skam - skudt na - tion. Ve - mod og re - sig - na -
Dan - mark, en vild - ledt na - tion. Vre - de og des - pe - ra -
tion. Det er hvad kri - gen har skabt.
tion o - ver de liv, der gik tabt.

The musical score is written on two staves in 4/4 time. The melody is simple, using mostly quarter and eighth notes. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables across notes.

Monrads krig blev tabt

Kaj Himmelstrup

Mon - rads krig blev tabt. Den bur - de al - drig væ - re ført, for vo - res
land og vo - res go - de ry blev min - dre. Nu
står vi så med sor - gen, her hvor lø - bet det er kørt. En
bit - ter sorg, som in - gen trø - stens ord kan lin - dre. Den
krig, som Mon - rad før - te har for al - tid æn - dret alt. Mit
gam - le Dan - mark får jeg al - drig mer i - gen. Han
brød bru - talt og helt be - vidst med den mo - ral, der gjaldt, og
vil - lle al - drig ind - se, hvor det før - te hen.